UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. XIII. Ad visitationem Diœceseos denuo aggreditur Salesius: statas conciones per Quadragesimam habet Anecii: quæstioni de Auxiliis ab Vrbe proposito respondet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

Visual Library

tum exemplo hortarer populos Diœceſeos meæ finibus comprehenſos , ad dimicandum ſtrenuè pro veritate : neque ullum militiæ onus laborémve detrectarem ovium mearum causâ, quarum pro ſalute vitam ipſam profundere me oporteat. Cúmque objiceret quidam, Quid faceres autem, ſi Princeps intra ditionis ſuæ limites liberum relinqueret vel Catholicum ritum ſequi, vel heterodoxum ? Ego verò reſiſterem, inquit, vel ſi eo in certamine ponenda vita eſſet. Quærant ſanè, ſi lubet, homines politici, quemadmodum rem tam noxiam tueantur : ego quidem hîc cæcutio. *Quæ participatio luci ad tenebras?* (b) Atque illud demum eſt, Deum bono modo diligere , ùt interpretatur S. Auguſtinus. (c) *Caritas creſcendo perficitur : non enim perfecta vergit in ſenium.*

(b) 2. Cor. 6 (c) *Serm. 13. de verbis Apoſtoli.*

CAPUT XIII.

Ad Viſitationem Diœceſeos denuo aggreditur Saleſius : ſtatas conciones per Quadrageſimam habet Anecii : quæſtioni de Auxiliis ab Vrbe propoſitæ reſpondet.

SECTIO I.

OBSERVAT S. Auguſtinus, (a) in ſacro Geneſeos contextu , *diem ſeptimam , in qua requievit Deus ab operibus ſuis, habere quidem mane , ſed non habere veſperam ; ut innuatur, perfectam creaturam habere quod-*

(a) de Gen. ad lit. lib. 4. c. 18.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dam initium ſuæ converſionis ad quietem Creatoris ſu
ſed illam quietem non habere finem. Id in Franciſco no-
ſtro cernere licuit: ùt enim erat divinæ gloriæ ſtu-
dioſiſſimus, laborem alium alii adnectens, vix fi-
nem impoſuerat Quadrageſimalibus concioni-
bus, cùm ordinaris aliis rebus quibuſdam, ad fide-
rum in Chriſto ſuorum utilitates, ad intermiſſa
Diœceſeos Viſitationem redit xv Cal. Sext, or
tunc à Fauſſigniana Provincia, quã ſic ipſe depingi

Vidi nuper montes formidoloſos; oper-
„ glacie craſſa pedes plus quadraginta: quibu
„ locis accepi contigiſſe, ut cùm opilio quidam
„ vaccam errantem quæreret, in ſubjectam vo-
„ raginem ruerit præceps, ubi frigore enectus e
„ ac quid eo factum eſſet, eſſet ignoratum pro-
„ ſus; niſi caſum prodidiſſet galerus in ſumm
„ crepidine præcipitii repertus, ex retinacu
„ pendens, quod extans ramuſculus fruticis ob-
„ jecerat. Hoc comperto, in eandem voraginem
„ ſe per funem demitti juſſit viciniorum neſci-
„ quis: cùm imam voraginem tenuiſſet, infeli-
„ cem reperit non mortuum tantùm, ſed etiam
„ converſum in glaciem, & ſtatuam illam com-
„ plexus, inclamat derepentè eos, qui funem mo-
„ derabantur, extraherent ſeſe quamprimùm: n
„ faxint, ſe ex frigore emoriturum ſtatim. Deus
„ bone! tantus ardor fuerit infelicis homuli ad
„ vaccam requirendam, ego torpeam interim?
„ an non hinc ſtudium illud in bubulco bucula
„ requirendæ, & ex ſtudio, horribilis ille caſus;
„ illinc caritas illa homuli pagani in ſalvando a-
„ mico, ſi potuiſſet, duorum alterum efficere m

me

me debent, ut, aut cum iis obrigeſcam, aut Dei “
mei amore colliqueſcam? Eodem loco vidi “
rem permiram; valles quidem frequentes te- “
ſtis erant, montes cooperti gelu: quod quidem “
ad ſpectaculum illud ſuccurrebat animo: Sic “
res habet in Eccleſia plerunque; viduæ tenues “
& virgunculæ obſcuro loco natæ tam rectè fa- “
ctorum feraces ſunt; Epiſcopi tam| celſo loco “
eâdem in Eccleſiâ à Deo poſiti conglaciamus? “
Nec Solis alicujus radii tam torrentes reperi- “
entur, qui hujuſce mei pectoris glaciem diſſol- “
vant?

Ex hujus Epiſtolæ contextu quis non intelligit, ſanctum illud ſtudium amandi Dei, vel in glacie ardorem divini amoris Franciſco ſubminiſtraſſe; quo eodem incitante per aſperrimum & intricatiſſimum iter pervenit tandem gravi & periculoſo labore ad Ædiculam ſacram iis affixam ſaxis, tam crebro offendiculo, ut pedes, crura, manus, nec leviter ſauciæ, Viri Dei patientiam quinque ſexve dies affatim exercuerint: neque enim pedibus toto eo intervallo niti potuit. Quo tempore cùm non poſſet aliud, excipiebat adventantium ad ſe querelas: inter ceteras cùm æquiſſima ipſi videretur quorundam expoſtulatio, qui non ſatìs proſpici animarum ſuarum ſaluti ajebant, quòd Parochus unus idemq; Eccleſias duas, leucas duas inter ſe diſſitas, ſolus procuraret, recepit ſe proſpecturum. Tum Deum Dei causâ linquens Anecium regreditur, ad Quadrageſimales conciones, ad quas incredibilem quendam in modum expectabatur; quòd averent cives ex ejus ore Decalogi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

expoſitionem audire. quâ de re ſic ipſe in Epiſto-
„ lio quodam: Hac Quadrageſimâ verba faci
„ ad populum meum cariſſimum, de divino De-
„ calogo, quem à me ſibi exponi concupierat
„ Frequentiſſima concio eſt: & certè in ſacroſu-
„ geſtu loquor ex animo atque ex corde: cui q-
„ dem cordi Dominus Deus pro ſua in me be-
„ gnitate, amorem imprimit haud vulgare
„ Chriſtianorum Effatorum.

Et rem ita habuiſſe, hoc eſt, mirabili quod-
modo Eccleſiaſten tunc affectum fuiſſe circa di-
na præcepta, tum alia comprobarunt, tum qu-
aliquando, ubi argumenti iſtius partem aliqu-
pertractaverat, dum in perorando per Apoſtro-
phen Patrem æternum compellat, viſus eſt audi-
ribus ſplendore quodam extraordinario circu-
fuſus tanto, ut tanquàm Sol radios hinc inde ja-
laretur, ſic, ut in fulgorem converſus totus vide-
tur; neque ſatìs diſtinctè vultus ejus in coruſca-
luce ſpectari poſſet, Patre luminum adoptitii i-
us filii ſui laborem acceptum ſibi eſſe teſtante e-
indicio, quod ſimilitudinem aliquam haberet cu-
Transfiguratione Filii naturalis tum, cùm audi-
in vertice Thabor voces eæ ſunt, *Hic eſt filius m-
dilectus, in quo mihi bene complacui: ipſum audite.* (b) Ha-
autem tanta dona Dei conſequebantur aliquan-
res miræ complures, ùt à Sacerdotibus quibuſda-
didicimus fide digniſſimis, qui tum id quod de il-
ſplendore attulimus, teſtificati ſunt ita habuiſ-
tum de aliis aſſeverant. Ait quidem Sapiens d-
juſtis, (c) *Fulgebunt, dominabuntur populis, & regna-
Dominus illorum.*

Ex

(b) *Math.* 17. (c) *Sap.* 3.

Ex eadem origine manavit conſilium Juſti illius, de coſtituenda Tononi Sodalitate ſanctiſſimi Sacramenti. Nimirum auctor Sodalibus fuit ſuſcipiendæ peregrinationis ad Reliquias S. Claudii, etiamſi ad iter perficiendum, vel Gebennâ tranſeundum eſſet, vel trajiciendus lacus, qui Latobriges interſecat, (*d*) per medios hæreticos: hoc poſterius conſultius viſum eſt. ingenti fiduciâ animatos, ipſe anteſignanus, diſcriminis formidine ſubmotâ, ductavit, ad quadringentos, pedites pedes, cum triumphalibus Crucis vexillis palàm elatis, cum Hymnis Canticíſque ſpiritualibus de vivificæ Crucis encomiis, tam feliciter, ut nullo mutiente, lacum cuncti hilares ſoſpitéſque ſemel iterúmque trajecerint.

Sub id tempus, tot laboribus ſucceſſit novus labor. Germanum fratrem cùm Romam Epiſcopus miſiſſet de ſtatu Gebennenſis Diœceſeos, in reditu, per eundem ad Epiſcopum ſcripſit Cardinalis Pamphilius, (Innocentius X deinde fuit) tum de felici adminiſtratione illa ipſi gratulans, tum Pontificis nomine (*e*) ab eo petens, quid ſentiret de quæſtione quæ tum fervidè agitabatur, *de Auxiliis*, maximi utique momenti. neque ad illum tantùm idem Cardinalis, ſed etiam Anaſtaſius Germonius, Tarentaſienſis pòſt Archiepiſcopus, juſſus ab eodem Pontifice de eadem re ſcribere: (quæ erat Pontificis de ſumma Franciſci eruditione opinio.) Reſcripſit Epiſcopus ad Germonium, ex animi ſui ſententia, quid ſibi de re tam difficili eâdem, támque ancipiti, videretur. Germonius

(d) *Païs de Vaux.* (e) *Clemens VIII. fuit.*

Epiſtolam Pontifici recitavit: cúmque probari ſi-
bi magnopetè ſignificaſſet conſideratā ſententi
Epiſcopi Gebennenſis, præcepit denuo, tum Ge-
monio, tum Cardinali Arrigonio, ſcriberent ite-
rum ad eundem ſuo nomine, & quid omnino de
re eadem ſentiret, ùt priùs, exquirerent. Atque ho
fidelis divinæ veritatis interpres, in quo ingenii, e-
ruditionis, pietatis dotes ſic inerant, ut quæ ha-
quam ſuperaret, ſtatuere haud facillimum eſſet,
reſpondit, controverſiam illam Theologicam pe-
riculoſiſſimam ſibi videri, quam tanquam in extre-
mis ſuis partibus ſequerentur hæreſes: nihil ex ea
diſceptatione utilitatis, Chriſtianæ Reip. obven-
turum; contrà, detrimenta gravia importaturam:
quandoquidem ea eſſet iſtorum temporum infe-
licitas, ut ad vitium potiùs, quàm ad virtutem ho-
mines vulgò propenderent; in eam quæſtionem
qui ſe penitùs immergeret, videret ne caderet. E-
àdem illa inculcavit fuſiùs Epiſcopo Savonenſi,
apud Sereniſſimū Sabaudiæ Ducem, Nuncio Apo-
ſtolico: ita Pontifex allatis in utramq; partē ratio-
nibus, conſideratè excuſſis expenſiſque, parti utri-
que ſilentium impoſuit; quâ in re graviſſimè de-
claravit, quanti tandem faceret Franciſci judici-
um: eámq; ipſam Clementis opinionem de Fran-
ciſco, confirmavit Epiſtola Cardinalis Pamphilii
ſubinde ſcripta ad Epiſcopum Gebennenſem.

Illuſtriſſime Domine, inquit, accepimus præcla-
ram relationem tuam de ſtatu tuæ Diœceſeos.
Non potuere aptiùs, neque dilucidiùs deſcribi
quæ pertinent ad Clerum, ad Religioſas familias,
ad Parœcias aliáſque Eccleſias, neque meliùs at-
tingi

tingi abuſus, corruptelæ, hæreſes; nec proponi prudentiùs remedia, quæq; ad reſtituendam doctrinam orthodoxam & Catholicam faciunt. Elucet ibidem zelus D.V. ad collapſam diſciplinam reparandam, labor in viſitandis locis quibuſque aſperrimis atque difficillimis, indefeſſa contentio ad ſalutem animarum accurandam; quæ res ingentem ſacræ Congregationi attulit lætitiam, benedicenti Dominum, qui partem illam Chriſtianæ Reip. tam ægram, támque nutantem commiſerit Paſtori tam pio, tam ſtudioſo divinæ gloriæ promovendæ, tantæ virtutis, tantæ vigilantiæ. Sic enim confidere poteſt eadem Congregatio, oves quidem ſanas nō contracturas deinceps morbum ullum, ægras recuperaturas ſanitatem veræ Catholicæq; Religionis, ſanctis D.V. concionibus. Ex expeditionibus ad ſe miſſis cognoſcet D.V. quàm prompti fuerint Illuſtriſſimi Cardinales in petitionibus D.V. apud Sanctiſſimum Dominum urgendis: iſque, D.V. quæ tam feliciter in vinea Domini laboravit, optat longam & felicem proſperitatem.

SECTIO II.

SI tanta eſt furentium dæmonum ſævities in corpora, ùt ex Actis Apoſtolorum (*f*) diſcimus; quanta eorundem crudelitas, ajebat S. Joannes Chryſoſtomus, in animas quas poſſident per peccatum? Tartareos illos *Principatus & Poteſtates traduxit confidenter* Filius Dei, inquit S. Paulus: (*g*) vultque eos qui ſe diligunt in partem venire victoriæ ejuſdem. Eâ fiduciâ nixus ſanctus Præſul pergit, repræſentaturus tempora illa S. Antonii, cujus

(f) *Cap.* 19. (g) *Coloſſ.* 2.

vel nomen ſpiritus tenebrarum fugabat. Cùm de-
centæ adhuc Parœciæ viſitandæ ſupereſſent, pro-
fectus eſt pridie Non. Novemb. moræ impatiens,
Helvetios versùs: útque is ab infantia, innocentiæ
nomine, terror Tartari, flagellúmque dæmonum
extiterat; ita illos Epiſcopi præſentia exagitabat
tantoperè, ut certiſſimè fugã capeſſerent, ſi quan-
do in eos incidebat, qui ab ipſis vexabantur, aut ſi
fortè ad eum adducebantur. Id adeò expertus
eſt certis documentis in valle quadam, cujus inco-
læ deditiſſimi erant ſuperſtitionibus ſortilegiiſque,
atque adò maximam partem à tetro dæmone poſ-
ſeſſi. Spectaculum erat ſanè terrificum, energu-
menorum illorum habitum intueri, motus corpo-
ris, membrorum torſiones inſolentes, clamores
ululatúſque tam horribiles, ut ea loca imago po-
tiùs Tartari viderentur, quàm ſedes hominum do-
micilio deſtinata. Simul horrorem, ſimul miſera-
tionem ingenerabat in animis, luctuoſa ſpecies;
cui ut mederetur ille Averni expugnator, cùm cir-
cumſtantes videret tam multos energumenos, a-
lios ex aliis interrogare de cauſa mali instituit:
tum exorciſmos adhibens, benedixit ſingulis: nec
aliis proſus armis uſus eſt, adverſus ſpiritualia illa
nequitiæ: eo tamen ſucceſſu, ut & liberati energu-
meni omnes ſint, nec unquã deinceps loci illius in-
quilinos exagitare auſi ſint tetri lemures. Eodémque
illo tempore Parœciis ſingulis generali exorciſmo
procuratis, valere juſſæ cæcæ ſuperſtitiones, qui-
bus miſeri populi laboraverant adhuc; ita expul-
ſis dæmonibus ex animis, poſtquam ex corporibus
excedere juſſi erant, opportuna inſuper pro tem-

pore

pore documenta tradidit. Dum tamen loco eo adhuc verſaretur, nocte quadam in conclavi ubi diverſabatur, cùm ſtrepitum ingentem audîſſet, cognoviſſetque ab hoſpite, cubiculum illud à nequam ſpiritibus infeſtum haberi, exorciſmo adhibito illos inde exegit in perpetuum; & increbeſcente, ùt fit, rumore rerum tam mirabilium, adduci undique cœpiſſe ad eum teſtantur, qui tunc in ejus famulatu fuerunt, morbidos varii generis, membris diſtortis, aut vitiosè affectis, energumenos: quos ſanavit omnes, incredibili conſolatione animi; quòd locis tam aſperis inter homines ſanè rudes, reperiret tamen unde glorificaret Deum, tum operibus iis quæ ſuo interventu peragere, tum cœleſtibus donis quibus populos eoſdem intùs in mente proſequeretur idem optimus Dominus. De ea re ſic ipſe.

“ Dominus Deus nullo non loco reperiri ſe ſinit. Ipſum ego ſuavitate pleniſſimum inveni in montibus incultiſſimis, ubi à ſimplicibus compluribus in veritate & ſinceritate adoratur. Per horribiles illas glacies diſcurrunt capreæ & rupicapræ, ad enarrandam ejus gloriam: ac ſi animantes ipſæ muto quodam ſtylo ejus magnalia prædicant, homines voce in ſermonem conformatâ longè præſtantiùs illa eadem perſequuntur. Equidem, cùm montani illius idiomatis rudis, pauca tantùm quædam verbula intelligerem ruſticanorum hominum, pulcra tamen proferre mihi videbantur. Iſtis in itineribus conſolationem nactus ſum omni ex parte perfectam; etenim illis Dominus Deus fortu-

natum

» natum finem impoſuit. Eo nomine adorent il-
» lum omnes gentes, & ſanctum Nomen ejusce-
» lebrent omnes populi!

Porrò reliquas Diœceſeos partes viſitans, dum Anecium verſùs regreditur, tam multa mira perficit, ut facile fuerit intelligere, à Domino Deo opem ipſi ſuppeditari, prout ſe rerum variarum opportunitates dabant. Non parùm admirationis ſpectantibus attulit, quòd cùm aliquando adducti ad eum fuiſſent novem decémve aut energumeni, aut pro energumenis putari; diù in iis conſiderandis moratus, ex iis adoleſcentem unum ſeduxit à turba, & ſeorſim interrogans, *Túne*, inquit, *energumenus es?* Cùm affirmaſſet adoleſcens, *Minime vero* appoſuit Epiſcopus: *id fingis ſcilicet.* Cùm pertinaciter alter, urget contrà vehementiùs Epiſcopus, &, *Verum*, ait, *fatere: dic quod res eſt, te minimè eſſe energumenum novi.* Et ad eam conſtantiam fractus demum impoſtor, confeſſus eſt ſe id ſimulatè facere, energumenúmque conſultò imitari, quò ne rus ablegaretur, ad laborem graviorem. Atque hîc objurgati ſuaviter confeſſionem Epiſcopus excepit, injunctáque ſalutari pœnitentiâ, ſaniora pollicitum dimiſit. aliis cùm benedixiſſet, nullus non moleſto vexatore caruit; quod idem evênit compluries in itineribus ejuſdẽ generis. Nam cùm ad eum hinc illinc deducerëtur qui vexabantur à ſpiritibus immundis, tametſi & tantis intemperiis agitabantur interdum, ut teneri vix poſſent, & fœdâ membrorum diſtortione indicabant ſatìs, unde tam malè haberentur, tamen ubi primùm in Franciſci conſpectum venerant, colligebant ſe ſe, & miram docilitatem præ ſe ferebant.

Certè Dynaſtes quidam cùm Epiſcopum rogaſſet, adire ad ſe ne dedignaretur, inviſendæ filiæ, quæ jamdiu torquebatur à tetro dæmone, & tamen nuptura proximè erat; ubi ad illius ædes advenit, infortunatam virginem continuò ſeducit è turbâ, in angulum cubiculi, cum eâque pauca collocutus, guttur ejus tetigit: tum benedictionem impertitus parentes bono animo eſſe juſſit: neque enim malum proceſſurum longiùs: rem modò arcanam haberent. Aliàs item, cùm maleficus quidam conjugem honeſti viri cujuſdam attrectaſſet, illa furere continuò, cibúmque & potionem rejicere, ſomni autem nec particulam ullam capere. Illam vir ad Epiſcopum, ùt illuc fortè tranſibat, adduxit, cum hac præfatione: Adduco ad te, Domine, uxorem meam, quam hebdomades jam tres exercet ærumna quam vides. Audio te verſatum apprimè eſſe in hoc morborum genere agnoſcendo, atque adeò adverſus illos remedia tradere ſolere. Eâ ſimplicitate delectatus benignus Epiſcopus, feminam in Templum deduci jubet: eò ipſe ſubſecutus, infelicis confeſſionem excipit, mox Sacramentum Confirmationis adjungit: & ecce tibi mulier derepentè in Altaris ſuppedaneum prolabitur ceu exanimis; quæ defectio ubi ad intervallum ſalutationis circiter Angelicæ tenuiſſet, mulier ſe ſe erigens, *Affluo*, inquit, *conſolatione: convalui, quæ Domino Deo ſit gratia.* At modeſtus humiliſque benefactor tanquam velum rei perilluſtri obtendens, *Vade in pace*, ait: *Deum time: ad illum preces orationéſque adhibe: quieſce: brevì revaleſces.*

Dies me deficiat, ſi exempla hujus generis congerere

gerere

gerere cuncta vellem: quare omiſſis plurimis, il-
lud hîc addo, non modò efficacitatem Francisci
in nequam ſpiritus ingentem fuiſſe; ſed etiam in
morbos corporum & animorum: ac ſi non um-
bra illius, ùt quondam S. Petri, ſanavit ægrotos
conſpectus certè, contactus, præſentia, rochetum
Epiſcopale, quod vocant, fugabat morbos, & pri-
ſtinam ſanitatem venerantibus reſtituebat. Inter
ceteros qui id experti, Sacerdos fuit, quem febris
dierum aliquot vehemens adegit deinde ad inſa-
niam tantam, ut conjiciendus in vincula fuerit, &
tanquam in cuſtodiâ, in cubiculo aſſervandus. E-
rupit tamen poſt tres hebdomadas, eluſíſque cu-
ſtodibus, exceſſit nemora, hac illac curſitans, per
montium juga. Captus tamen, reductus eò est
unde exceſſerat: ſed catenas, craſſas licèt, quæ in-
ctæ ſunt, ter dirupit. Ubi id Epiſcopo nunciatum,
juſſit eum abdi in Epiſcopalem carcerem: ſed in
loco clamores miſer ciebat immenſos. Eam ſor-
tem tam deplorandam miſerans ſervus Dei, adiit
ad eum certo die, ſecundùm Sacrificium: & acce-
dens ad feneſtram carceris, *Ades*, inquit, Sacerdo-
tem compellans nomine, *ades propiùs:* Agnovit il-
co infelix, Paſtoris vocem: & qui ad eam diem le-
oni ſimillimus fuerat, reſumpta ovis manſuetudi-
ne, acceſſit ad Antiſtitem quietus. *Síccine*, inquit,
Sacerdotem decet furere; próque inſano ſe gerere? Age
gratias Domino Deo: convaluiſti. Et ad ſuos obversus,
Aperite, inquit, *illi januam carceris.* Cunctantibus illis,
monentibúſque fatius fortè fore expectare paulu-
lùm; *Nihil attinet ultra procraſtinari*; inquit Episco-
pus: *ſapiet in poſterum: mihi credite.* Et ita res prorsus

habi-

habuit: egreſſus à carcere Sacerdos, prócidit ad Epiſcopi pedes, finem nullum faciens habendarum gratiarum: tum, cùm amicis & familiaribus de ſuo illo caſu ſermocinans aſſeveravit, quo momento ſibi capillum vellicaſſet Epiſcopus, eodem viſum ſibi detrahi tanquam pileolum, qui totum caput obtegeret: tum quidem Medicus miſericors hominem arctè complexus, ſequi juſſum prandere ſecum voluit. Idem contigit domeſtico cujuſdam viri primarii eadem rabie laboranti: ſed prolixitatis vitandæ ergò, rem minutim deſcribere prætermittimus.

Paucis pòſt diebus, adductus ad eum eſt adoleſcens, ab ortu paralyticus, diſtortus imprimis ex contractione membrorum. Cùm ſignificatum id eſſet Viro Dei, ad faciendum Sacrum ſe ſe comparanti, juſſit adduci eum, & ad latus Altaris in ſuppedaneo reclinari: tum, ejus confeſſione exceptâ, Sacrum fecit, & re divinâ peractâ, *Age*, inquit, *compara te in craſtinum diem, ad ſacram ſynaxin obeundam.* Prætereà, cùm præcepiſſet tribus conſequentibus diebus eâdem horâ in Ædem ſacram deduci, tertio demum die, prehenſum humeris, ſic conſanavit, ut membra cuncta in ſitum aptum momento coaluerint, quaſi nullo unquam corporis vitio laboraſſet. Adiit item ad ægrotum, conclamatum à Medicis, nec immeritò: jam enim illum ſenſuum uſus omnis deſtituerat, & propè agebat animá. Cùm illi benedixiſſet, ad adſtantem uxorem converſus, *Noli flere*, inquit; *concipiendæ preces ad Deum, & vivet vir tuus.* Rem miram! ſenſuum & rationis uſum continuò recuperavit æger: paucis

pòſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pòſt diebus virium firmitatem priſtinam recep- Alter graviter decumbens, cùm rochettum ad- ſtantis Epiſcopi, & conſolationem adhibentis p- oſculatus eſſet, tantoperè ſtatim levatus eſt, paulò pòſt convaluerit. Cùm item in matron- incidiſſet, quæ filiolam quadrimam geſtabat ja- diu febre laborantem; quæſiſſetque ex ma- quónam morbi genere teneretur infantula? au- to tres menſes jam eſſe; ex quo febri quotidia- conflictaretur; unà cum ſigno Crucis, quod be- dicens impreſſit, *Sanet te*, inquit, *Dominus*. Vix pauca Epiſcopus protulerat, cùm exclamans in- fantula, matrémque compellans, *Tetigit me*, ait, *Epiſcopus, & ſanavit*. Et ita res prorſus habuit, Do- mino Deo tam mira perficiente in gratiam fide- lis & fidentis famuli. Eo porrò modo, Evangelium SS. Apoſtoli ſtabilierunt, Domino doctrinam eo- rum, & ſuam confirmante ſequentibus ſignis. Ni- mirum jam illis Chriſtus ipſe prædixerat fore, ut qui in ſe crederet, opera facturus eſſet, quæ ip- faceret: quam vocem, inquit S. Chryſoſtomus, nullus eorum qui à paganis dii habiti ſunt, uſur- pare auſus eſt apud ſuos, licèt homines præſtigiis ſuis dementaverint.

CAPUT XIV.

Philotheam edit: librum de Amore Dei, & Iſago- gen ad concionandum, atque ad pie viven- dum, animo delineat.

POſtquam de miris ſervi Dei operibus diſpu- tum à nobis eſt, tranſeundum ad libros quos ed-